

Motion till riksdagen 2018/19:933

av **Margareta Cederfelt (M)**

Skydd för vittnen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat skydd av vittnen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett problem som är allt tydligare är att alltfler vittnen uttrycker oro för att medverka i rättegångar. Detta framförallt vid rättegångar där vittnenas deltagande är av yttersta angelägenhet för rättsprocessen. Åtskilliga vittnen vill inte medverka vid rättegångar där grovt kriminella är åtalade. Det har blivit allt vanligare att vittnen initialt avlägger ett vittnesmål för att strax före rättegång ta tillbaka sitt vittnesmål. Orsaken till återtagandet kan vara att vittnet och/eller dess familj utsätts för allt från verbala hot till förstörelse av egendom, misshandel och dödshot.

För att ett vittnesmål skall vara giltigt skall det idag avläggas inför domstol; de vittnesmål som avläggs inför polis på brottsplatsen eller vid en eventuell förundersökning tillmäts ingen betydelse i domstolen. Det har gjorts försök med att låta vittnen avlägga vittnesmål från en annan fysisk plats än i domstolen och med utökat vittnesskydd, ny identitet och strängare straff för hot och våld mot vittnen. Tyvärr har dessa åtgärder inte hjälpt; det är fortfarande vanligt att vittnen avstår från att vittna i rättegångar.

En metod för att öka rättstryggheten för vittnen är att den åtalade och dennes advokat, det vill säga en minskad personkrets, inte får information om vittnets namn, personnummer och bostadsadress och att motsvarande information om anhöriga är sekretessbelagd. Sekretessens längd avgörs från fall till fall. Självklart måste vittnets identitet registreras hos domstolen. För att möjliggöra för försvarare och åklagare att göra egna undersökningar om vittnets trovärdighet skulle dessa uppgifter kunna överlåtas till polis.

Självklart finns det problem med anonyma vittnen, exempelvis rättsens bedömning av vittnets trovärdighet, likaså kan den åtalade ha svårigheter att försvara sig mot anklagelser från ett anonymt vittne. För att upprätthålla rättssäkerheten är det centralt att

ingen döms för en handling den inte har begått. Lika fullt och fast är en viktig fråga för ett fungerande rättssystem att vittnestrygghet kan säkerställas.

Internationella brottmålsdomstolen (ICC) är exempel på en domstol som har utvecklat skyddet för vittnen och erfarenheterna från denna bör kunna ligga till grund för utvecklingen av skydd av vittnen i Sverige.

Margareta Cederfelt (M)